
Stát chce nadržovat technickým školám. Filozofů je prý moc

Stát chce nadržovat technickým školám. Filozofů je prý moc

15.11.2012 Mladá fronta DNES Strana 6 Z domova

Kateřina Frouzová

Vysoké školy produkují velké množství humanitně vzdělaných lidí. Ti však často končí na úřadu práce. Naopak firmám chybějí technici. Přesto se o technické obory studenti nezajímají. Stát bude více podporovat technické školy.

PRAHA Kdo ví, jak by to dopadlo, kdybychom vyslali na kolbiště dva nejvýznamnější představitele českých vysokých škol - rektora Univerzity Karlovy v Praze Václava Hampla a rektora Českého vysokého učení technického Václava Havlíčka. Nikdo tyto vědce nepodezírá, že by se snad poprali, nicméně jejich diskuse o budoucnosti humanitních a technických oborů na vysokých školách by byla výjimečně zázivná. Byla by především o penězích a o tom, proč dá stát víc technikům a proč utlumí humanitní obory.

Hampel říká, že zavírání humanitních oborů by byla cesta do pekel. Naproti tomu Havlíček varuje před hrozcí katastrofou - nedostatkem studentů technických oborů. Vytýká jiným vysokých školám, že vychovávají nezaměstnané.

Na trhu chybí 120 tisíc techniků

Oba mají svým způsobem pravdu. Současný trh práce i rozvoj průmyslu je turbulentní víc než kdykoli v minulosti. Nyní v Česku chybí asi 120 tisíc lidí s technickým vzděláním a přebývají stovky ekonomů, učitelů či sociálních pracovníků. Tu poslední skupinu však budeme za deset let potřebovat, aby se postarala o rostoucí počet seniorů.

I přes protesty některých akademiků se ministerstvo školství a premiér Petr Nečas pustili do „sociálního inženýrství“. Finančně podporují techniky a nutí humanitní obory k ústupu. „Jsem přesvědčen, že je bezva, že máme politology, sociology, že máme tolik právníků. Ale to, co skutečně potřebujeme, je zaměřit se na přírodovědné, technické a biomedicínské obory. To jsou klíčové obory z hlediska budoucí prosperity této země a její ekonomiky,“ varoval premiér Petr Nečas. Absolventy těchto škol firmy mnohdy neúspěšně shánějí. Kdyby taková situace trvala dlouho, mohly by firmy začít výrobu stěhovat do jiných zemí. A to by byl pro ekonomiku problém, vždyť stojí ze čtyřiceti procent na průmyslu a stavebnictví, což je nejmíc v EU.

Technický obor = nižší školné

Premiér chce lákat maturanty k technice penězi. „Budeme tomu muset uzpůsobit poplatkovou politiku. Pokud zavedeme poplatek za semestr, tak na strojní či matematickofyzikální fakultě bude mít symbolickou hodnotu. A naopak bude mít nesymbolickou hodnotu na právnické fakultě či fakultě sociálních věd,“ konstatoval.

Ministerstvo školství finanční tlak na humanitní obory ještě umocňuje. Například tím, že dá víc peněz těm vysokým školám, jejichž absolventi si po ukončení studia najdou práci, a také zavede limity pro přijímání na veřejné vysoké školy. „To znamená, že se do budoucna budou více rozvíjet obory, které jsou kvalitní a jsou realizovány na dobrých vysokých školách, jejichž absolventi mají uplatnění. Tento nástroj musí a má ministerstvo rozvíjet, aby hájilo zájmy společnosti,“ vysvětluje náměstek pro vysoké školství Tomáš Hruša.

Asi není třeba zdůrazňovat, že finanční podpora technických oborů rektora Havlíčka těší. „Stát přece musí mít strategii a říct, jaké lidi v jakých profesích potřebuje, a nikoliv vzdělávat budoucí nezaměstnané, lidi bez uplatnění.“

Jenže podle rektora Hampla to není tak prosté. Milovníka starořečtiny těžko přemluvíte, aby začal studovat integrály a goniometrické funkce. „Představa, že někoho, kdo jakžtakž absoluuje střední školu se strašnými známkami z matematiky a fyziky, administrativními kroky donutíme, aby šel studovat jaderné inženýrství, je absurdní,“ řekl Hampel Právu.

Dává mu za pravdu bývalý rektor Masarykovy univerzity v Brně Jiří Zlatuška, a to přesto, že je vystudovaný informatik. „Pláč nad nedostatkem absolventů technických oborů může být způsoben tím, kolik jim firmy platí. Když někdo nesežene zaměstnance, třeba mu nabízí špatnou mzdu,“ naznačil. Kupříkladu ve Velké Británii je vysoká nezaměstnanost u techniků (kolem 14 procent) a informatiků (16 procent). Zlatuška tvrdí, že kdyby české firmy o specialisty tolik stály, jak říkají, najaly a zaplatily by si posily třeba právě z Anglie.

V současné době mají mladí lidé malý zájem o studium strojních, elektrotechnických nebo jaderných fakult.

Naučíme děti milovat fyziku

„Je až fascinující, jak naše základní školství dokáže během několika let demotivovat a otrávit drtivou většinu žáků z matematiky,“ poukazuje na příčinu nezájmu premiér Nečas. Ministerstvo chce naučit už děti ze základních a středních škol milovat matematiku s pomocí řady programů zaměřených na přírodovědné a technické znalosti.

To jistě pomůže, ale studenti by byli mnohem raději, kdyby se současně změnil i přístup vysokých škol. Do budoucna očekávají, že se pracovní trh bude měnit tak rychle a razantně, že budou během života měnit svou práci. Například teoretický fyzik se uplatní na burze, protože tam využije své výjimečné analytické schopnosti. Třeba v Anglii je mezi archeology nízká nezaměstnanost, protože se díky znalostem historie a geologie uplatní v mnoha profesích. „Má smysl vychovávat vysokoškoláky tak, aby byli kreativnější, flexibilnější, měli lepší komunikační dovednosti, znali cizí jazyky či základy managementu,“ jmenuje mluvčí Studentské komory Rady vysokých škol Heda Čepelová.

„Tak bude absolvent nejen úspěšný ve svém studovaném oboru, ale také ho snáze změní, když se změni podmínky na trhu práce,“ přitakává stínový ministr školství ČSSD Marcel Chládek.